

**АКАДЕМИЯ ЗА МУЗИКАЛНО, ТАНЦОВО И ИЗОБРАЗИТЕЛНО
ИЗКУСТВО – ПЛОВДИВ**

**Факултет „Музикален фолклор и хореография“
Катедра „Музикален фолклор”**

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Георги Петков – департамент “Музика” на
НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

за дисертационния труд на Денислав Кехайов на тема:

***„Мъжко народно пеене от България – емблематични стилове и
изпълнители“***

(Борис Машалов, Йовчо Караиванов, Костадин Гугов)

за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

научен ръководител:

Проф. д.и. Лозанка Пейчева

Авторът на предложения дисертационен труд е сред изветните и любими български народни певци. Професионалната сфера на изява на Данислав Кехайов по естествен начин подтиква изследователския му интерес точно към темата: „Мъжко народно пеене от България – емблематични стилове и изпълнители“ (Борис Машалов, Йовчо Караиванов, Костадин Гугов).

Дисертационният труд е развит в рамките на 154 страници, структурирани според изискванията, както следва: въведение, изложение в четири глави, заключение, библиография (използвани литературни източници – 100 заглавия на български, руски и английски език), списък с информатори

(12 интервюта от респонденти) и приложения, които съдържат: списък с интернет източници (10 заглавия), списък с конкурси на името на Борис Машалов и Йовчо Караиванов, списъци с песни, записани в Златния фонд на БНР от тримата певци, нотен запис и текстове на 23 емблематични за тримата певци песни, снимков материал, и следва логиката на поставените цели и задачи.

Проблематиката е представена в няколко аспекта, а съдържанието на труда показва задълбочено познаване на проблема, което я прави полезна за преподаващите и изучаващи мъжкото народно пеене. Разработката се отличава с добре издържана логическа последователност и завършеност. Текстът е разбираем и четивен.

Въведението насочва към значимостта на разглежданата проблематика в текста, за съхранение и развитие на народопевческата изпълнителска култура. Липсата на достатъчно систематизирана изследователска литература по отношение на „феномена“ Народен певец, дава основателен повод на автора да насочи вниманието си към тема, свързана и с неговия личен професионален изпълнителски опит и дейността му на преподавател и ръководител на културни и образователни институции и форуми. Изследователските усилия на автора са съсредоточени в доказване на хипотезата, че тримата емблематични и популярни народни певци/ Борис Машалов, Йовчо Караиванов, Костадин Гугов/, могат да обединят и изразят основните стилове в соловото мъжко народно пеене през втората половина на XX век в България. В този смисъл Кехайов представя разработка необходима за музикознанието, фолклорната наука и в частност вокалната педагогика.

Авторът коректно посочва: **обекта, целта, задачите и методологията** на изследването още в уводната част - въведение. Допълнително уточнява **базата** за изследване с прилежащите и първични и вторични източници. За целите на проучването и за допълване на изследователската база е провел поредица от интервюта с певци, любители, журналисти, изследователи и други.

В рамките на своята Първа глава, на базата на цитирана научна литература, дисертантът представя етимологичните и функционални аспекти на понятието „стил“, като естетическа категория въобще и като понятие в музикознанието, имащо пряко отношение към проблематизираната материя. За цялостното терминологично уточнение, Кехайов систематизира научна информация от проучвания, мнения, анализи, обобщения и дефиниции на видни български фолклористи по отношение на „стила“, като термин в нашата етномузикология, както и етимологията на понятието. Тези терминологични уточнения увеличават ценността на текста. Представени са изследвания, свързани с проблема за изпълнителския стил в народното пеене на водещи вокални педагози: Михаил Букурещлиев, Анастас Дафов, Анка Кушлева, Светла Калудова-Станилова и Стефан Чапкънов. Използваната значително количество научна литература е коректно и прецизно отразена. С представянето на теоретичната основа на разбиранията в музикознанието за „стил“ дисертантът подsigурява необходимата работна среда, в която по-късно представя направените конкретни наблюдения върху основните мъжки певчески стилове в българската народна музика.

При глави: Втора, Трета и Четвърта, Данислав Кехайов ползва сходна структура поради историографския и сравнително-аналитичен подход при изследването, отнасящо се до тримата значими народни певци. Авторът

посвещава на: Борис Машалов, Йовчо Караиванов и Костадин Гугов - по една глава от своя текст, структурирана в следния ред:

1. Изследвания и мнения за изпълнителя;
2. Биографични данни;
3. Функционални сфери (сцена, медии, музикална индустрия, аудитория);
4. Характеристика на певческия стил и репертоар;
5. Последователи.

Така представена основната част на текста създава удобството за съпоставяне на различните аспекти в проучването, отнасящо се за тримата изпълнители поотделно.

Направени са обобщения и заключения за развитието на техническите и художествени постижения на индивидуалния мъжки певчески стил в контекста на регионалните музикално-фолклорни диалекти, индивидуалните личностни качества на изпълнителите и процесите, свързани с професионализирането на фолклорно-певческото изпълнителство. Посочено е влиянието на звукозаписната индустрия и медийната среда върху някои от белезите на изпълнителския стил. В подкрепа на заключенията от направените обобщения авторът цитира Венцислав Димов, който описва *тези процеси в свои изследвания на медийната музика в България като движение от селото към града, от регионалното към националното, от фолклорната песен към народната музика, национална като символика и популярна като функциониране.*

В частта „Характеристика на певческия стил и репертоар“, отнасяща се и към трите глави, дисертантът описва детайлно индивидуалните отлики, охарактеризиращи елементите на тези „оригинални“ певческите стилове и тяхната уникалност. Прави впечатление, че Кехайов отдава специално

внимание на взаимовръзките и влиянията между оркестровия съпровод и хармоничен език от една страна и гласовите качества и творческа инвенция на изпълнителя от друга, като важени компоненти за окончателното формиране на индивидуалния стил като цяло, в съвременните контексти на сцена, медии, образователни институции. В хода на изложението авторът убедително очертава връзките между индивидуален певчески стил и фолклорно-диалектна принадлежност.

Заключението обобщава направените наблюдения и сочи резултатите от работата по поставените изследователски цели и задачи. То съдържа изводи за практическата приложимост на изследваната проблематика, като свързва изводите от научния текст с резултати от осъществените тематични интерактивни концерти, като **художествено-творческа** част от настоящия дисертационен труд. **Приносите** на изследването са коректно изведени и съм напълно съгласен с тях. **Библиографията** доказва отличното познаване от докторанта на специализираната литература. **Трите публикации** са по проблема на дисертацията и оценката ми за тях е изцяло положителна. Като избор на тема те са свързани с дисертационния труд и напълно отговарят на изискванията за получаване на Образователна и научна степен „доктор”. **Приложенията** са добре оформени и необходими на дисертацията. **Авторефератът** в обем от 44 страници, съдържа в резюмиран вид съдържанието с акцент върху основните моменти и приносите на дисертацията.

В заключение: Представеният дисертационен труд има сериозна научно–практическа стойност и избраната тема е важна и необходима за съвременната вокално-изпълнителска наука и практика и с ясно очертани перспективи за използване в системата на обучението, свързана с музикалния фолклор. Теоретико-практическото равнище на текста придава съдържателна

плътност на всички наблюдения и обобщения. Високо приносен е художествено-творческият компонент на дисертацията, отразен в справката с концертната дейност.

Изразявам своята положителна оценка за труда въз основа на посочените приноси. На основата на всички изложени дотук наблюдения и изводи давам своята пълна професионална подкрепа, като изразявам категоричната позиция, че на Данислав Кехайов следва да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор”.

София 24.11.2016г.

Доц. д-р Георги Петков